

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu**

Poznań, dnia 31 października 2011 r.

Pan

Marek Woźniak

Marszałek Województwa

Wielkopolskiego

LPO-4101-26-01/2011

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli – Delegatura w Poznaniu przeprowadziła w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu („Urząd”) kontrolę w zakresie podejmowanych działań w latach 2007-2011, w celu zapewnienia dostępu do sieci i usług telekomunikacyjnych.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 18 października 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Marszałkowi niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania Urzędu podejmowane w celu zapewnienia dostępu do sieci i usług telekomunikacyjnych. Ocenę tę uzasadniają przedstawione poniżej ustalenia kontroli.

1. Samorząd Województwa Wielkopolskiego, dostrzegając potrzebę zapewnienia mieszkańcom województwa szerokopasmowego dostępu do Internetu poprzez rozbudowę infrastruktury teleinformatycznej, co znalazło swoje odzwierciedlenie w dokumentach strategicznych uchwalonych przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego.

W 2004 r. Sejmik Województwa uchwalił strategię pn. *e-Wielkopolska. Strategia budowy i rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Województwie Wielkopolskim*. Wskazano w niej cele i działania służące rozwojowi społeczeństwa informacyjnego, które korespondują z priorytetami *Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 r.* takimi jak; wzrost

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.

spójności komunikacyjnej, powiązań z otoczeniem poprzez poprawę stanu infrastruktury łączności oraz dostępu do Internetu.

Uszczegółowienie strategii e-Wielkopolska stanowił opracowany w 2007 r. *Program operacyjny rozwoju społeczeństwa informacyjnego w województwie wielkopolskim w latach 2007-2013*. NIK zwraca przy tym uwagę, że wprawdzie nie prowadzono monitoringu programu w postaci rocznych raportów opisujących postęp realizacji i stopień osiągnięcia celów, to jednak Zarząd Województwa wdrożył do realizacji i na bieżąco monitorował kluczowe projekty infrastrukturalne, służące realizacji celów programu. Powyższe spowodowane było m.in. zmianą polityki Zarządu Województwa, która nie wymagała rocznych, zbiorczych raportów z realizacji ww. programu operacyjnego oraz zmianą struktury organizacyjnej Urzędu.

2. W ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013 („WRPO”), Samorząd Województwa zaplanował realizację dwóch projektów indywidualnych obejmujących dziesiątą kategorię interwencji - *Infrastruktura telekomunikacyjna, w tym sieci szerokopasmowe*². Głównym projektem przyjętym do realizacji przez Zarząd Województwa i stanowiącym realizację celów określonych w wojewódzkich strategiach i programach operacyjnych jest budowa Wielkopolskiej Sieci Szerokopasmowej (dalej w skrócie „Projekt”). Projekt zakłada wybudowanie sieci Internetu szerokopasmowego o długości 4.004,72 km wraz z 607 węzłami telekomunikacyjnymi, w technologii tzw. sieci nowej generacji, tj. o przepustowości powyżej 30-40 Mbit/s. Projekt będzie oddziaływał na wszystkich mieszkańców Wielkopolski oraz na wszystkie podmioty gospodarcze, które znajdą się w zasięgu budowanej sieci. Założenia projektu przewidują zapewnienie do 2013 r. szerokopasmowego Internetu dla 3,3 mln mieszkańców Wielkopolski i całkowicie odpowiadają postanowieniom WRPO, który zakładał dostęp do szerokopasmowego Internetu dla 0,5 mln osób w 2013 r.

Z inicjatywy Sejmiku Województwa Wielkopolskiego utworzona została spółka pn. Wielkopolska Sieć Szerokopasmowa S.A. („Spółka”), której celem jest realizacja ww. Projektu. Przesłanką przyjęcia takiej formy organizacyjnej było wyodrębnienie majątku o wysoce wyspecjalizowanym charakterze oraz zwiększenie możliwości realizacji projektu w ramach współpracy z partnerami prywatnymi poprzez m.in. uzyskanie zewnętrznego dofinansowania. Spółka wyłoniła już w trybie publicznych negocjacji inwestorów prywatnych. Na mocy umowy zawartej przez Zarząd Województwa inwestorzy zobowiązali się do zapewnienia Spółce finansowania stanowiącego kwotę wkładu własnego wymaganego dla projektów dofinansowanych środkami Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

W 2008 r. przeprowadzono inwentaryzację istniejącej infrastruktury szerokopasmowej, z uwzględnieniem planów inwestycyjnych poszczególnych operatorów

² Według załącznika nr II do rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie EFRR (Dz. U. UE. L. z 2006 r. Nr 371 poz. 1 ze zm.).

telekomunikacyjnych. Wyniki tej inwentaryzacji, zaktualizowane w latach 2009-2011, wykazały, że obecnie zaledwie 0,1% miejscowości oraz 21% ludności województwa wielkopolskiego zamieszkuje teren, na którym usługi szerokopasmowego dostępu do Internetu w technologii tzw. sieci nowej generacji oferuje co najmniej dwóch konkurujących ze sobą operatorów telekomunikacyjnych. W miejscowościach stanowiących 1,2% ogólnej liczby miejscowości województwa i zamieszkiwanych przez 30% ludności Wielkopolski usługę taką oferuje tylko jeden operator, a na pozostałym obszarze (odpowiednio: 98,7% miejscowości, 49% ludności) brak jest infrastruktury zapewniającej dostęp do Internetu za pomocą sieci nowej generacji.

Zgodnie z postanowieniami umowy o dofinansowanie Projektu, zawartej przez Zarząd Województwa ze Spółką w dniu 23 grudnia 2010 r., jego rzeczowa realizacja miała się rozpocząć w dniu 1 września 2011 r., pod warunkiem wydania przez Komisję Europejską decyzji zezwalającej na udzielenie pomocy publicznej (zgodnie z rozporządzeniem Rady Unii Europejskiej Nr 659/1999 z dnia 22 marca 1999 r. *ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 93 Traktatu WE*³).

Spółka nie rozpoczęła w planowanym terminie budowy sieci szerokopasmowej (m.in. nie wyłoniono wykonawcy sieci w terminie określonym w studium wykonalności Projektu). Projekt pozostawał nadal w fazie przygotowania do realizacji. NIK, nie wnosi jednak uwag do stosowanych procedur przygotowania Projektu, które wykonano zgodnie z zaleceniami Komisji Europejskiej.

W czerwcu 2011 r. Urząd uzyskał pozytywne opinie o Projekcie, wydane przez Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej („UKE”) oraz Ministra Infrastruktury. Według tych opinii realizacja Projektu pozostanie bez wpływu na konkurencję na rynkach telekomunikacyjnych, zaś zakres planowanej interwencji publicznej jest adekwatny i proporcjonalny do celów Europejskiej Agendy Cyfrowej, która wymaga aby do 2020 r. każdy Europejczyk dysponował dostępem do szerokopasmowego Internetu o przepustowości min. 30 Mb/s, a co najmniej 50% Europejczyków - o przepustowości 100 Mb/s. Dokumentacja Projektu (studium wykonalności, program funkcjonalno-użytkowy) była przez Spółkę na bieżąco konsultowana z ekspertami z JASPERS⁴ i uzyskała pozytywną rekomendację tej organizacji. W opinii Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu, Projekt nie będzie istotnie oddziaływał na obszar NATURA 2000, co niewątpliwie ułatwi jego realizację. Po uzyskaniu pozytywnej opinii JASPERS skierowano do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów właściwą dokumentację w związku z obowiązkiem notyfikowania pomocy publicznej dla Projektu.

W ocenie NIK, wpływ na niezależne od władz samorządowych województwa opóźnienie rozpoczęcia realizacji Projektu miało m.in. opublikowanie przez Urząd

³ Dz. U. UE L z dnia 27 marca 1999 r., Nr 83 poz. 1 ze zm.

⁴ JASPERS (Joint Assistance to Support Projects in European Regions) – Wspólne wsparcie dla projektów w europejskich regionach. Inicjatywa JASPERS dotyczy wsparcia dużych projektów tj. takich o wartości całkowitej powyżej 50 mln euro, które kwalifikują się do wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Funduszu Spójności. Wsparcie nie ma charakteru finansowego, ale doradczy.

Komunikacji Elektronicznej dopiero w czerwcu 2011 r. *Raportu pokrycia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej istniejącą infrastrukturą telekomunikacyjną zrealizowanymi w 2010 r. i planowanymi w 2011 r. inwestycjami oraz budynkami umożliwiającymi kolokację*. Dane wynikające z tego raportu posłużyły do sporządzenia dokumentacji prenotyfikacyjnej i zostały uwzględnione w dokumentacji z przeprowadzonej inwentaryzacji, poddanej konsultacjom publicznym, zgodnie z zaleceniami Komisji Europejskiej⁵.

NIK, pozytywnie ocenia działania Urzędu służące minimalizacji ryzyka nieterminowej realizacji projektu. W sierpniu 2011 r. Urząd wystąpił do Komisji Europejskiej o wyrażenie zgody na realizację przez Spółkę procedur wyboru inżyniera kontraktu, wykonawcy oraz operatora infrastruktury sieciowej, przed wydaniem przez Komisję Europejską decyzji notyfikacyjnej, w rozumieniu *rozporządzenia Rady UE z dnia 22 marca 1999 r.* Jak wynika z wyjaśnień Dyrektora Departamentu Wdrażania Programu Regionalnego Urzędu, podczas spotkania roboczego w dniu 20 września 2011 r. przedstawiciele Komisji Europejskiej przychyliłi się do propozycji Urzędu, co w ocenie NIK, istotnie przyspieszy rzeczową realizację Projektu.

Drugim projektem wykonywanym w ramach WRPO i obejmującym rozwój sieci szerokopasmowych (dziesiąta kategoria interwencji) było *Wzmocnienie potencjału rozwojowego Wielkopolski poprzez zastosowanie technologii informacyjnych w działalności instytucji publicznych na rzecz budowania infrastruktury społecznej i gospodarczej regionu*, realizowane przez Komendę Wojewódzką Policji w Poznaniu. Zadanie to zrealizowano w terminie określonym umową o dofinansowanie. Jak wynika z informacji Zastępcy Komendanta Wojewódzkiego Policji w Poznaniu, uzyskano zakładane wskaźniki rezultatu. Wybudowano m.in. 23 km sieci Internetu szerokopasmowego, utworzono 4 węzły dostępne do sieci szerokopasmowej i 30 publicznych punktów dostępu do Internetu. Na dzień zakończenia kontroli NIK, końcowy wniosek o płatność złożony przez Komendę Wojewódzką Policji w Poznaniu, poddawany był przez Urząd weryfikacji.

3. Pozytywną ocenę kontrolowanej działalności uzasadniają także działania Urzędu służące zapewnieniu na terenie województwa wielkopolskiego dostępu do Internetu w technologii WiMax - techniki bezprzewodowej, radiowej transmisji danych. Z inicjatywy władz samorządowych, Prezes UKE dokonał w 2009 r. rezerwacji na rzecz Województwa Wielkopolskiego kanałów radiowych, które następnie udostępniono prywatnemu operatorowi, celem świadczenia m.in. usług bezprzewodowego, szerokopasmowego dostępu do sieci Internet. Operator zobowiązał się do wykonania infrastruktury zapewniającej funkcjonowanie sieci telekomunikacyjnej na własny koszt i ryzyko. Kontrola NIK wykazała, że pokrycie zasięgiem sieci obszaru województwa wielkopolskiego następowało w terminach określonych decyzjami Prezesa UKE. Na koniec 2010 r. w zasięgu sieci WiMax znalazło się 21,6% do 67,1 % ludności poszczególnych obszarów Wielkopolski (wymagany poziom zapewnienia dostępu według decyzji Prezesa UKE wynosił 20% ludności).

⁵ Komunikat Komisji Europejskiej dot. wytycznych wspólnotowych w sprawie stosowania przepisów dotyczących pomocy państwa w odniesieniu do szybkiego wdrażania sieci szerokopasmowych (Dz. U. UE C z dnia 30 września 2009 r. Nr 235/04)

W związku z pozytywną oceną kontrolowanej działalności, NIK nie formułuje wniosków pokontrolnych.

Stosownie do art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, Panu Marszałkowi przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen i uwag zawartych w tym wystąpieniu.